

"UKRAINIAN LABOR NEWS"
 Published semi-weekly by the Ukrainian Labor News Ass'n
 c/o. Pritchard Ave. and McGregor St.,
 Winnipeg, Man.
 Subscription per year \$4.00
 Telephone: St. John 1465.

"УКРАЇНСЬКІ РОБІТНИЧІ ВІСТІ"
 часопис для робочого людю — виходить два рази на тиждень.
 В СЕРЕДУ І СУБОТУ.
 Видає Товариство "Українських Робітничих Вістей".
 Передплата на рік \$4.00
 Адреса:—
UKRAINIAN LABOR NEWS
 c/o. Pritchard Ave. and McGregor St., Winnipeg, Man., Canada.

Непомічених в газеті рукописи не повертають, а ті, що допущувалися внаслідок випадку, повертаються на вимогу автора на варту поштової марку на П. пересилку.

МОЖЛИВЕ В КУЛЬТУРНІЙ КРАПІ.

Яків Ф. Чепіга-Зеленкевич, визначний український письменник і педагог, якого друкованих праць появило ся в різні часи понад 60 і якого шкільні підручники розійшли ся до 1919 року в мільйонах примірників, підчас революції в Росії і в Україні не втік зі свого краю, як це зробили інші інтелектуальні сили, а остав дадале працювати на культурнім полі. Нині він живе в Києві і є професором Вищої Школи (бувшій університет) та працює в інших освітніх установах.

Сей професор Чепіга-Зеленкевич, знаючи, що в Канаді живуть українські поселенці, хотів їм вислати свою найновішу шкільну читанку. Не маючи в руках ніякої української адреси в Канаді, лише адресу "Української Книгарні" в Вінніпегу, він вислав на сю адресу свою читанку і разом з нею свого "листа до укр. громадянства про стан, професури і взагалі вищої школи, який прохав вмістити в якому небудь розповсюдженому часописі". (Власні слова Чепіга-Зеленкевича.) Властитель "Укр. Книгарні", — який навіть не є Українцем, але за те видає ще й українську газету, — отримавши з Києва від Чепіга-Зеленкевича читанку і "листа до укр. громадянства", пішов з сим до редактора своєї української газети за порадою, що з отриманими річами робити. І пан редактор, Українець, порадив своєму хабобдавцю не-Українцеві так, що про українську читанку і "листа до укр. громадянства" і слух загинув. До нині ніхто не чув ні про одне ні друге.

Однак ся справа не втала між властителям "Укр. Книгарні" і редактором його укр. газети, а стала відома кільком іншим людям і вкінці дійшла до відома самого автора читанки і "листа до укр. громадянства". В наших руках є лист від Чепіга-Зеленкевича, який пише з того приводу сльдує:

"Вичиню власника Укр. Книгарні я не знаю як і кваліфікувати: се просто дикун, або некультурна людина, для якої книга не є продукт творчости народного генія, а тільки крам, який рощидиє ся по його вартості на ринку. Менше се не ображає, але дивне, що в культурній країні можуть мати місце такі вчинки. Уявити собі, що моя праця чимось не до смаку, але вже тому, що вона дісталась в одному примірнику до Канади, вона є цікавим рідкісним документом творчости, який характеризує і відбиває в собі нову епоху, революційну добу".

Треба до сего ще тут додати, що автор повисших рядків не є ніяким політичним діячем ані навіть партійним чоловіком. Він лише людина, що працює на культурнім полі України. Ось що він пише сам про себе в тим самим листі:

"До речі може власник Укр. Книгарні вважає мене комуністом-большевиком. Даремно я є безпартійна людина, але яка розуміє реальні умови і в них працює незалежно від політичних ситуацій".

Діб зацікавляти слів з листа Чепіга-Зеленкевича не потрібно нічого і додати. Доводить ся лише з жалем сконстатувати, що вчинки, як повисше наведений, дійсно мають місце в культурній країні Канаді. Вони, може не мали би місця в культурній країні Європи, але серед української еміграції в Канаді та Зауочених Державах, а особливо в її націоналістично-чорносотенній таборі — і неможливі річи є можливими.

РОЗКЛАД ПЕТЛЮРІВЩИНИ.

"СМЕНА ВЕХ" В ЖОВТОВАКІТНИЙ КООПЕРАЦІЙ.

Хто не чув про українську кооперацію? Про неї писали всі українські газети, за неї били ся всі контрреволюційні "уряди", доволка неї домали свої мільйони лобн ріжні "дипломати" від директорів, гетьманщини, отаманщини, до неї перли ся ріжні "визначні діячі" і т. д.

Чому? Бо хто стовп на чолі кооперації, той володів мільйонами. Кооперація була найгодновішою підпорою контрреволюції на Україні, вона мала величезні свої склади в ріжних європейських столицях, з яких ссала петлюривщина свою поживу. Декотрі з головних кооператорів, як наприклад Барановський, був одночасно петлюривським "міністром фінансів". Сей Барановський, як представник Українбанку, володів за границею найбільшим майном. Другий по ім, Сербиненко, представник Дніпроспілки, який судачи писав інтервю з кооператором Штефаном, поміченим в харківських "Вістях" ще в січні с. р., пероговорював з головним представником Вукоспілки в Празі Кудрею в справі передачі йому сего майна. Далше за кордоном були представники Книгоспілки, київського Союзбанку, одеського Союзкредиту і ин. Всі вони не тільки тілом і душею поїрали петлюривщину, але найголовніше — фінансами.

Щоби легше мати доступ до їх майна, Петлюра назначав їх "міністрами фінансів" в своїм бжукаючим "уряді". І в самим тим осередку жовтובהакітної кооперації стало ся щось страшного і несподіваного для всієї петлюривщини, як се ми дізнаємо ся з "Української Справи". Подісторія сказавши — кооперація збільшувалася. Про се говорять самі петлюривці, видаючи величезний чебер помий на голови своїх вчерашніх "міністрів фінансів".

На початку статі ми загадали, що перше скажемо дещо про розкода подлітної петлюривщини, а відтак вернемо до економічної. Однак, як всюда, так і тут, годі відокремити політику від економіки і наоборот. Жовтובהакітна кооперація за кордоном була найгодновішим економічним жерелом, на котрім трималася і на яке покладала надію в будучині політично-бандитська петлюривщина. Отже коли ми висше говорили про "смену вех" Ніковського і його групи як про політичну сторону, то як бачимо одночасно приходиться ся говорити і про кооператорів Барановського — Сербиненка, як сторону економічну. В дійсности зворот настроїв як одних так і других став ся одночасно і є тісно споріднений між собою.

"Українська Справа" старає ся представити, що се радянські представництва за кордоном збили з пантелику жовтובהакітних кооператорів ріжними підступами. Але в той

сам час сама ся петлюривська реїталія доносить, що така "впливова і розповсюджена" (слова кореспондента "У. С.") газета в Берліні як "Fossische Zeitung", містить рад артикула, в яких завває, що радянський уряд на Україні — єдиний уряд і уряд тревалий, з яким повинні Німці числити ся. Так само в Берліні розпочала свою активну роботу радянська Вукоспілка, перед якою не стояли жовтובהакітні кооператори, на велике здивованє Саліковських, сод-дем, Саліковських та Ленських. "Укр. Справа" містить з большевицької газети "Накаунне" сльдуєчий цитат про українські кооперативи за кордоном:

"Українські кооперативи передали, як нам доносять, весь свій ввіз і вивіз Amsterdamische Export and Import Maatschappij (Amexima)... Всі українські кооперативи обєднали ся в нове зорганізованє в Лондоні товариство з вигідними правами під назвою "Товариство Центральних Українських Кооператив і Союзів" (Ukrainian Ozuk Limited). Сей Amexima поручено крім того веденє пероговорів з радянськими іституціями і торговельними представництвами для підтримання контакту в спільній праці".

"Не можна тільки не здивуватись, — пише петлюривська "Укр. Справа", — що найшли ся дійсній правні представники української кооперації, якраз найвищих її обєднуючих органів, які пішли на таку справу... Хто-ж вони?"

І тут-же сама собі відповідає:

П. Христофор Барановський, в руках якого фактично опинили ся всі уповноваженія і гроші. "Таким чином п. Христофор Барановський є вищережений "Оукс", що вступив в контакт з п.л. Ассеніам і Гетлерам.

Ось з якими гіркими сльдозами признаєт ся до власного розладу петлюривщина:

Та се ще не все. Се тільки таке лише кореспондент "Укр. Справи" з Берліна. Тим часом головним осередком жовтובהакітної кооперації був Париж, там тепер находять ся і Барановський і Сербиненко.

Та сама "Укр. Справа" містить щиро жовтובהакітний плач якоїсь сердобольної "Придніпрянки" (чи не бабусі української контрреволюцій Ручової?) на "шуляків та коршунів", на яких вона попередно дивилась як на "солдовейків, які так солдовко співають весь час про добро громадянства", а тепер? Бодай лишє язык скорчало, щоб не вимовити! Коли давали петлюривщині мільйони, тоді були "солдовейками", а скоро лише плонуди на петлюривщину, то стали в очак бабусі "звичайнісенькими шуляками та коршунями".

"Вони втратили все своє моральне почутє і прикривали ся своєю старою репутацією та почесним імєнем своєї справи, щоби експлуатувати Україну і громадянство на свою власну користь. На всякий випадок вони готують собі безпечний тил і заргують з большевиками, до яких так само перебіжать в критичний момент, як перебігли вже інші наші кооперативи (фігури)".

Далше сердобольна "Придніпрянка" розповідає Саліковському і Петлюрі про "кольосальне американське майно, зосередженє в Марселі (Франція) під фірмою Оукса" і каже:

"Се майно повинно бути перевезене почасти на Україну, а почасти в Польщу, до якої відійшли частини українських земель та в який гинє зараз на еміграції цвіт нашого народу (!!) — громадяни У.Н.Р."

Описавши скільки того майна розтрачено, розкрадено і змарновано, "Придніпрянка" з жалем кінчає тим, що-решта майна попаде в руки большевикам.

"Деякі ознаки схоже є і тепер. Принаймі в Київській Вишторгу ч. 2 представлено, що між директором Оукса Сербиненком та представником радянської кооперації Кудрею досягнута вже згода..."

Що-ж відповіли Саліковський на плач своїх кореспондентів з Берліна та Парижа?

Відповідь з гіркими сльдозами і безпорадно:

"Сумні речі доводиться нам оголошувати в сьому числі... Нічого ми не хотіли-б в такій мірі, як того, щоб всі ці відомості наших кореспондентів показали ся хибними, помилковими і були спростовані, та на жалє — мало на се надї. За українсько-кооперацією взагалі і за такими її проводирями як п. Барановський, є в минулому величезні заслуги перед батьківщиною і незвичайно глибокі заслуги таких людей в категорію, низше якої не можна собі уявити".

Приходить ся уявляти, бо як видно, то спростованє донесень своїх кореспондентів ні Саліковський ні Петлюра не діждуть ся і жалі їх справді не ся. Розклад петлюривщини почав ся і ніякі жалі Саліковських їх не сплянять. Одні, бувші "міністри", полишивши Петлюру як прибудли блукають по віденських кавярнях та варшавських "ковбаснях", а другі пробують нарешті повернутись до тих, яким вони спричинили стільки лиха — до українських робітників і селян.

Плач збанкрутована петлюривщина! Не нині, то завтра після тебе залишить ся тільки ганебний спомян.

ІСТОРІЯ В РОЛІ РАБІВНИЦІ.

Для української контрреволюції все в світі їде наживо. Куди не оглянеш ся, то все її представляєт ся в протинив світлі, всюди вона бачить оборотну сторону медалю.

Так не недавно бачила укр. українська націоналістична інтелегенція все своє спасенє в революції. В дореволюційні часи вона претендувала на революційність "найдемократичнішою" марку, а от коли прийшла революція, то всю її революційність як рукою зняло і вона навіть не спам'яталась, коли опинилась в таборі найчорнішої контрреволюції.

Недавно ще, лише пів року тому назад (підчас послідного наїзду тютониківських банд з Польщі на Україну), писала і доказувала петлюривщина еміграції, що селяни десятками тисяч повстають на Україні проти "московських окупантів" і в день і в ніч з молитвою на устах і з сльозами в очах просять про допомогу швейцарів, Бельгій, Швейц, Данії і багатьох інших другорядних держав".

Здаєт ся, при добрім відношенню сего населєня, можна "кращим представником нашої інтелегенції за кордоном" жити не аби як. А от підійти до "кращих представників нашої інтелегенції за кордоном" — і дивно нам і дрирко, що ми на еміграції живемо серед мільйонів українців, які мають свої стаї хати і свій кавалок

хліба, але вони мов чужі в тяжкі часи для нас, в часи потреби сталого фронту українського забули про тих, хто не лише словом, а ділом боров ся за спільну справу й доло батьківщини".

"Забули"! А коли вони за них пам'ятали? Недавні ті Українці, що "мають свої стаї хати" і яких націоналістична інтелегенція "вратувала від московського ярма" та віддала під надійну охорону польської шляхти. Тепер ті самі "щасливі" Українці в Галичині, Холмщині і на Волині не хочуть дати "корисної праці" для кількох сот вигнанців нашої спільної батьківщини, — пише Ол. Саліковський, сидючи у Варшаві, "Nowy Swiat", під числом 22. І визнає він певні "супільні організації", щоби зголошували ся до него за інтелектуальними силами, готували для "корисної праці", а він їх буде постачати.

"А вони мов чужі для нас", каже таборова газета на адресу українського населєня, а за нею повторє і Саліковський.

І вони не тільки "мов чужі", а таки — чужі. Чи-ж та вихвалювана на всі боки українська націоналістична інтелегенція була колінебудя близька до українського працюючого населєня? Чи потрудилась вона коли зійти зі свого високого пєдесталу, який вона занимала в "общественній діяльності" царської Росії, в ролі писарчуків губернаторських канцелярій, бухгалтерів та мирових судій, — чи потрудилась ся вона, питаємо, зійти з того пєдесталу та підійти до хахда, а в крайній разі до дядька — українського селянина та розпитати його про горе, нужду, нестачу, заргуюти бодай до него його мовою, придивитись, пізнати його поблженє беззасовного раба і дати йому бодай словесну пораду? Чи зробила вона се? Ні. Вона сего не зробила, не тільки в інтересі селянина і робітника, але і в своїх власних інтересах.

На щастє українського трудового селянства і робітництва, націоналістична інтелегенція в своїм егоїзмі якоїсь висчистости була до сего короткозора або просто дурна. Вона дивилась на українського "дядька" через вікно губернаторської канцелярії, коли він, замурований, віз волами на місто сільсько-господарської продукції; вона дивилась на него з судової перегородки, ніюхаючи одоколом, бо "дядько" своїм "отрипатительним запахом испортил воздух"; вона посміхалась з того "дядька", як він, привізши до державної скарбниці "выкупные платежи его величества", витягав з кишені сі спільних штанив завинуті в онучу карбованці та передавав їх бухгалтерови.

З таким засобом знаня селянських справ прийшла та вихвалювана націоналістична інтелегенція до українського селянства. Невачє їм тридєть земель приєднав вона до него після повалєня царизму і старуючись позискати "дядька" на свою сторону, починає безкотати до него "рідною мовою", котрої український селянин зовсім не розуміє, бо такої мови він ще не чув, від коли вродив ся.

Ні український селянин, ні український робітник не зрозуміли тих, що несли їм "святощі національної ідеї", не оцінили їх "державної творчости", тобто, повернувши медалю другою стороною — український селянин і робітник аж надто добре оцінили "святощі" їх ідеї та "державну творчість" і агідно зі своєю оцінкою поступили. Про се пишуть тепер самі петлюривці.

"Таким чином наші-ж люди гонять своїх братів на працю для тих, кого вважають своїми ворогами". ("Укр. Справа" з 14. мая.)

І хто-ж сему винен? Історія! "Історія ограбувала нас жорстоко і обірвала нащадність нашого культурного державного життя. На протязі віків вона відбирала від нас найкращі духовні сили і віддавала їх нашим ворогам — хазяям нашої не своєї землі".

Добре, що хоч є на кого звалити вину за свої невдачі "державної творчости". Люди науки і діла кажуть, що історія є нашим найкращим учителем. А для плаксивої української націоналістичної (правильно — петлюривської) інтелегенції історія є тільки рабівницею, вона на протязі цілих віків тільки те і робила, що рабувала сили націоналістичної інтелегенції та віддавала ворогам.

Правду кажуть, що горбатого тільки могила вирівнає. Історія кидала в минулім українську інтелегенцію в особі укр. українських князів та гетьманів на службу до татарських ханів, до турецьких султанів, до шведських королів, до польських круалів, до московських царів і нарешті знова кинула до польської шляхти і всевітньої буржуазії.

І що-ж вона, ся вихвалювана інтелегенція, навчила ся з історії? Нічого не навчила ся, поки не зрозуміє, що не історія творить людей, а люди історію. Історія буде жорстока і неумолима для української контрреволюційної інтелегенції на еміграції так довго, аж та зрозуміє і навчить ся творити історію згідно з її економічним розвитком.

Правда, петлюривська інтелегенція пробувала була творити історію, але на образ і подобє своїх попередників — українських князів та гетьманів, і сплзнула ся на цілі сотні літ. Вона хотіла повернути "колєса історії" назад до гетьманщини та отаманщини і воно її переїхало.

Творити історію треба учити ся в житю, треба учити ся в гущі працюючих мас і творити її разом з ними. Часи "геройства", коли можливоюди одиниці творили історію на спинах своїх рабів — минули ся. Нині творять історію маси, і хто піде проти мас, того історія "зрабує". Мусій.

ПРОТЕСТ ПРОТИ ПОЛЬСЬКО-ШЛЯХОЦЬКОГО ПАНОВАНЯ В СХІДНІЙ ГАЛИЧИНІ.

З Відня одержали ми до поміщення в "Українських Робітничих Вістях" сльдуєчий резолюційний протест:

"Українські, польські і жидівські робітники, — емігранти зі Сх. Галичини, зібрани на Вічу у Відні дня 21-го мая 1922 р., обговорюючи положенє політичних взаїв в Сх. Галичині, констатують: що

1. Польсько-шляхоцькі банди окупували за допомогою Антанті та польських соціал-зрадників Сх. Галичину, заволодали там людожеру, злодійському систему терору й насилья над робітництвом і бідним селянством.

2. Спльзуючись розбити одиностайний фронт польських і українських робітників в Сх. Галичині, польська буржуазія

виправляє українських робітників з публичних та приватних підприємств.

3. Посилаючи карні військові експедиції, які з димом і вїтром пускають працю українського селянства, вона грабує останні засоби малоземельного, військово-зніщеного селянства, а беззастаними реквизиціями і адранням данини доводить цілу країну до повної господарської руїни.

4. Запровадивши плану колонізацію Сх. Галичини, вона роздухує націоналістичну боротьбу, щоби тим способом зміцнити стан ієрєдана польського імперіалізму.

Все те спричинило надзвичайне зострєнє як націоналістичної так і класово-економічної і політичної боротьби галицьких трудючих мас з польською шляхтою і панованню всі галицької торжні політичними явищами.

Польська буржуазія охопленя жахом своєю не трітнього панованя в Сх. Галичині, отєа у-гурваліціна влада — на лїп у-горських бандитів Гортія — завела по тюрьмах над політичними в'язнями режім терору і знущань.

Сей терор над українськими, польськими і жидівськими робітниками по тюрьмах виявляєт ся в фактах страшних фізичних знущань-биття, проволкаєня сльдетва, недопусканя зносин з родичами, заборонно передаваня харчу і т. д. і т. д. — щє доводить житє і рєштованих до крайньої розпуки — так, що в'язні радше рішавуть ся навіть на голодову смерть, ніж теріти такі вїдпутьи.

Віче галицьких робітників у Відні з цілою силою і в найрішучішій своєї ПРОТЕСТУЄ проти терору і знущань польської окупационної влади над арештованими робітниками і селянами.

Віче — перед лицем всевітнього, а насамперед польського пролетаріату ЗАЯВЛЯЄ, що галицьке робітництво в боротьбі за нове, як економічно-політичне, так і національно-особовіженє, не сплятьтє ся доми, доки істнуватимє польсько-шляхоцька окупационна влада, чи яка небудь інша буржуазна влада.

Галицьке робітництво в сій боротьбі не покладає найменшого надї на яку небудь допомогу зі сторони Антанті та Пї сльду галицько-українських націоналістів, — воно надєєт ся тільки на пролетарсько-селянську революцію в Польщі і на революційний рух всевітнього пролетаріату.

Галицьке робітництво за кордоном ЗАСІЛАЄ свої щирі братерські прїєтні то-мляччє ся в тюрьмах комуністєям і всім борцям за вільнеє трудовіє мас Схїдної Галичини і Польщі з під шляхоцько-капіталістичної неволї, — і висловлює свою непохитну віру в остаточну перемогу революції в Польщі, Сх. Галичині і в цілій світі, яку доконає само робітництво, а тієїсь слїди з селянством, організованє під червоними прапорами КОМУНІСТИЧНОГО ПАРТІЇ І КОМУНІСТИЧНОГО ІНТЕРНАЦІОНАЛУ".

Резолюція ся зїстала прїята 1-го мая серед бурї оплесків.

СВЯТО 1-ГО МАЯ В СОВІТСЬКІЙ РОСІЙ.

Свято 1-го Мая в Світівській Росії почало ся вже вечером 30. цвітня; по всіх усадях відбули ся зібраня та віча.

Мо с к в а. Вже вчасним ранком 1-го Мая увітчило місто червоними прапорами і зелєними гірляндами. В напрямі середини міста завивалась з усіх сторін безкочені походи робітничих організацій. Ні одного перчомайське свято не відбуло ся ще так величаво і при так живій співучасті, як сьогоднішнє. Не тільки робітники, але і урядові всіх радянських установ зивились в повному числі. Малі діти, між ними багато і голодуючих околїци, їхали на увітчанні та прибрали антибюблях. Вечером 1-го Мая відбуло ся без числа народних свят, концертів та театральних і кінових вистав. Вечером, при чудовій погоді, запалєно штучні огні.

Петроград. На площі Урїцького зібрани ся вже ранним ранком війська, де і відбуло ся святоче записиженє. Потім разом з робітничими організаціями відбув ся поїзд на Марсовє поле, де відсьвятковано пропам'ятє свято в честь жєртв революції.

Нижній Новгород. Першомайське свято відбуло ся величаво. На свято записиженя прибули заступники Комуністичного Інтєрнаціоналу. Підчас свята зібрано великі суми грошей на голодуючих.

Товариші! Відновляєтє прєдплату на "Українські Робітничі Вісті".